

Præsentation af kilde 1

– Indkaldelse til møde på Nørre Fælled og ”Maalet er fuldt”

Kildetype: Mødeindkaldelse til arbejdermøde på Nørre Fælled 5. maj 1872, ledsaget af artiklen ”Maalet er fuldt”, bragt i avisen Socialisten 2. maj 1872.¹

Afsender: Louis Pio, leder af den danske afdeling af Internationale

Datering: Mødeindkaldelsen og artiklen er bragt i Socialisten 2. maj 1872

Kontekst: Fra 1871 og frem til foråret 1872 var København ramt af en lang række strejker, der førte til oprettelsen af de første fagforeninger skabt af arbejderne selv. I april 1872 indledte murersvendene i Københavnen en strejke for bedre arbejdsforhold. For at opretholde kampgejsten blandt de strejkende, indkalde Pio til et udendørs arbejdermøde den 5. maj 1872. Mødeindkaldelsen blev fulgt af Pios artikel ”Maalet er fuldt”.

Myndighederne og borgerskabet var sideløbende frustrerede over strejken og bekymrede for, hvad de utilfredse arbejdere ville gøre. Den franske Pariserkommune fra 1871 var et skræmmescenarium for de danske myndigheder i forhold til, hvad arbejderne kunne finde på, hvis utilfredsheden tog overhånd.

Kommentarer til kildetypen: En mødeindkaldelse og ”møde-artikel” trykt i en avis, er både en henvendelse til medlemmer og sympatisører med temaet for mødet, men også en indirekte henvendelse til ikke-medlemmer og modstandere af sagen. Man ønsker at signalere hvem man er, hvad man kæmper for og hvorfor. Heri ligger også indbygget et ønske om at skabe opmærksomhed – alle må gerne vide, hvad der skal ske, for afsenderen vil dels gerne have så mange som muligt til at deltage i mødet. Dels kan afsenderen vha. den offentlige artikel signalere, at sagen er retfærdig og lovlig, idet en ulovlig og lyssky affære ikke vil blive åbent proklameret i en avis.

¹ Avisen findes i original på Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv. Artiklen er her gengivet efter Jens Engbergs bog ”Louis Pio og slaget på Fælleden”, Acta serien, Munksgaards kildemapper 2, 1975, Ark 10

Fokuspunkter til kilden:

Hvad vil Louis Pio opnå med at holde møde på Fælleden?

Hvad mener Pio med, at ”Maalet er fuldt”?

Karakteriser sprogbrugen i ”Maalet er fuldt” og vurder, hvordan sproget passer til indholdet i kilden.

Overvej, hvorfor Pio har valgt at formulere sig sådan sprogligt i ”Maalet er fuldt”

Sammenhold kilden med kilde 2 og 3 i kildekassen. Hvilke elementer i Pios artikel og mødeindkaldelse har politidirektør Crone officielt og uofficielt valgt at fokusere på i sit forbud af mødet?

MAALET ER FULDT!

”Snart dages det, Brødre, det lysner i øst! Til Arbejdet fremad i Kor!

Løgn og Bagtalelser i Bladene, ulovlig Fremfærd af Autoriteterne, Had og Forfølgelse fra Kapitalisternes Side, det er den "imødekommenhed", der er vist vore smaa og billige Fordringer af de idiotiske Magthavere. Denne Lejlighed burde gribes, sagde de, for ret at vise Arbejderen, hvor afhængig han er af Kapitalens Naade og Barmhjertighed, for at lade ham føle, hvor let det er for den lille herskende Klike, på aldeles storborgerlovlig Maade at sulte ham ihjel, hvis han ikke bøjer Nakken under aaget, hvis han ikke kryber til Korset og beder om den Naade, at maatte slide som sædvanligt for at forøge Indholdet af Storborgernes velspækkede Pengepunge. Og hvor ypperligt forstaar vore Modstandere ikke at enes, naar det gælder en saadan Sag! Ministre, Magistrat, Politidirektør, Grundejere og Pengeposemænd, - alle har de faaet travlt med at sammensværge sig mod Folket, alle føler de, at nu gælder det at kvæle Frihedsspiren, ligegyldigt om det skal ske "med eller uden Loven". Derfor løser Ministeriet Murermesteren, der har Det kgl. Teater, fra hans Forpligtelser, derfor opkalder Crone hver dag Murersvende, omendskønt de ikke har forset sig, derfor udsætter Magistraten Murerlærlingenes Prøver, og har endog den Frækhed at ville røve Laugenes Penge og gøre Københavns Haandværkere og Arbejdere umyndige, derfor overfalder Ligningskommissionen Murersvendene med Breve, derfor inddriver Grundejerne ubarmhjertigt Huslejen hos de strejkende, derfor skælder Friskolelærerne deres uskyldige Børn ud, derfor nægter Understøttelsesforeningerne at hjælpe de nødlidende blandt dem, derfor falder endelig hele Pressen over dem med Løgn og Skældsord, med Haan og Trusler.

Københavns Arbejdere!

Vor ivrigste og mest hadefulde Modstander, redaktør C. Ploug erklærer i "Fædrelandet"², at "Samfundets Tarv fordrer på det bestemteste, at dette Forsøg (murerskruen) falder saaledes ud at Arbejderne kommer til bedre erkendelse af deres egen Interesse", det vil med andre Ord sige, at han

² Fædrelandet var en nationalliberal avis.

opfordrer Murerne til at sulte deres Svende ud, for at ikke de andre Haandværkere og Arbejdere ogsaa skal faa mod til at forsøge at forbedre deres Kaar! Skal vi da som Lam lade os føre til Kapitalens Slagterbænk? Skal vi taale at vore Fjender maaske for flere aar standse vor Fremgang? Nej, det kan københavnske Arbejdere ikke være bekendt! Lad os derfor samle os, Regeringerne plejer jo hvert øjeblik at holde revu over de af deres Undersaatter, som de ved første givne Lejlighed vil ofre på Krigsgalskabens Alter for at tilfredsstille deres Ærgerrighed. Lad os da engang holde Mandtal over alle fri Arbejdere, over alle, som vil hjælpe os i Kampen mod kapitalen, vi vil da faa at kende vor egen Magt og vore Fjenders Svaghed, samlede i tusindvis vil vi stille vore Fordringer og love hverandre at staa last og brast indtil Sejren er vor! Men Jer, I Guldets Dyrkere! I de fattiges Udsugere! Eder vil vi endnu en gang tilraabe: "I har i Aartusinder skænket os en bitter Livsdrik, vogt Jer nu, Maalet er fuldt! Lad der ikke komme en eneste Draabe til, eller - det flyder over!"

Nr. 26.

„Ingen Rettigheder uden Pligter, ingen Pligter uden Rettigheder.“

Nr. 26.

Socialisten.

Et Dagblad for Arbejdernes berettigede Fordringer.

Abonnementprisen er 1 Mk. Kvartalet, 3 Mk. om Aarsanden, 5 Mk. om Ugen, forud i Aftenen som Ugeskrift.

Lørdag den 2. Maj 1872.

Kontoføremærke 4 Mk. pr. Heftelse modtages på Kontoret i Osterøgade Nr. 66, Østn. Høvedet hele Dagen.

Førtkommende Søndag d. 5te Maj Eftermiddag Kl. 4

afholdes på

Nørrefælled,

efter Opfordring fra Arbejdere i alle Fag,

et Folkemøde,

hvortil alle Københavns og Omegns Arbejdere
indbydes.

København, d. 1ste Maj 1872.

Bestyrelsen for den internationale Arbejderforening:

Louis Pio,
Stemfører.

Paul Geleff,
Kassierer.

S. Brix,
Sekretær.

Maalet er fuldt!

Omst baged det, Væder, det spæner i CR!
Et Arbejdet fremad i Aar!

Vogn og Baataaler i Blodene, uleelig Fremfærd af Autoriteterne, Død og Afsørgelse fra Kapitalisternes Side, det er den „Imøde-
kommen“, der er vist vorer imaa og vilige Herdinger af de idiotiske Magthavere. Denne Veflighed burde gribes, sagde de, for ret at vise Ar-
bejderen, hvor ubænelig han er af Kapitalens Naade og Barmhertighed, for at lade ham se, hvor let det er for den lille herkende Klise
paa arbejds herberger levig Naade at falte ham ihjel, hvis han ikke hører Kaffen under Naget, hvis han ikke trøder til Koriet og
beder om den Naade, at maatte lide som ledvænligt for at forage Indholdet af Storborgernes velspættede Pengepunae.

Da hvor opperligt forhaar vore Modstandere ikke at ones, naar det gælder en saadan Sag! Ministre, Magistrat, Politidirektor,
Grundjere og Pengepioner, — alle har de saet travlt med at sammensvørge dem mod Folket; alle sler de, at nu gælder det at tvæle
Fribesjæpiten, ligesom det skal se „med eller uden Lov“. Derfor lser Ministeriet Murmesteren, der har det lgl. Teater, fra hans
forpligtelser; derfor oplalder Grone hver Dag Murføende, omenksomt de ikke har forset sig; derfor udsætter Magistraten Murerlærlingenes Brøder,
og har endog den Fræthed at vilke røde Langens Penge og gøre Københavns Paandærtere og Arbejdere umyndige; derfor overialder
Kigningskommissionen Murføende med Brøder; derfor inddrøder Grundjerne ubarmhertigt Quælejen hos de Strifende; derfor kalder Fri-